

Foredrag ved professor i nationaløkonomi Christian Bjørnskov, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet
En meget høj grad af tillid gør de nordiske lande anderledes end resten af verden. Få et indblik i den moderne forskning i tillid, og hør hvordan "hård" matematik bruges til at forstå hvordan et blødt fænomen som tillid påvirker samfundet og vores liv

De skandinaviske lande har altid været kendt som en, på mange måder, anderledes størrelse i Europa. I amerikanske politiske diskussioner taler man endda om "Getting to Denmark" som et mål i sig selv, og også Sverige holdes ofte op som et særligt eksempel. Skandinavien og resten af Norden repræsenterer ganske enkelt en slags samfund der på nogle områder er et ideal. De sidste 20 års forskning peger på at det særlige træk i de nordiske lande, der gør dem anderledes end resten af verden, er en meget høj grad af tillid. En høj grad af tillid til andre mennesker ændrer den måde vi agerer sammen på, og ændrer også hvordan retsvæsener, offentlige embedsværk og demokratisk politik virker. Den kan også påvirke den måde, almindelige virksomheder fører forretning, ligesom tillid gør de fleste menneskers liv lettere.

For at få logisk styr på hvordan forhold som tillid kunne tænkes at virke, bruger forskere i nationaløkonomi og statskundskab ofte matematiske redskaber. Spilteori er et af de særlige redskaber som bruges for at vise hvordan tillid påvirker strategiske situationer, men også hvordan nogle slags tillid måske udvikler sig. I andre situationer bruges andre matematiske redskaber som alle peger frem mod at kunne fortælle forskerne hvad de skal kigge efter når de prøver at forstå den virkelige verden. Meget af vores nuværende viden om tillid og dens vigtighed bygger derfor på et samspil mellem brugen af ofte simpel matematik og empiriske undersøgelser. Uden begge dele var forskningen næppe kommet så langt som den faktisk er på 20 år.

I foredraget får du et indblik i den moderne forskning i tillid – med særlig fokus på eksempler på hvordan samfundsvidenskaberne bruger "hård" matematik til at forstå hvordan et blødt fænomen som tillid påvirker samfundet.

Langs vejene i det danske sommerland møder vi jordbær sat frem til selvbetjent salg. Det er et godt eksempel på hvor høj tillid vi har til hinanden i Danmark – modsat mange andre lande. Hør i foredraget om hvordan vores tillid til andre mennesker også reflekterer hvor ærlige vi selv er.

Hvor stor er tilliden til politikere og styret i Zimbabwe? Præsident Robert Mugabe har siden 1980 gjort sit for at nedbryde denne tillid ved at tillade massiv korrupsion, stå for et økonomisk kollaps, og bryde den implicite social kontrakt hans styre har med befolkningen. (Klik for større billede)

I Nordeuropa har befolkningen generelt høj tillid til politiet og andre myndigheder. Globalt set er det dog et særtilfælde: i fx Rusland, Angola og Iran er myndighedernes funktion, og folks tillid til dem, meget anderledes. (Klik for større billede)